

WEBINARIUM

OBOWIĄZKI I ZASADY DZIAŁANIA

Jak korzystać ze zdjęć osób w organizacji pozarządowej

Monika Trzcńska

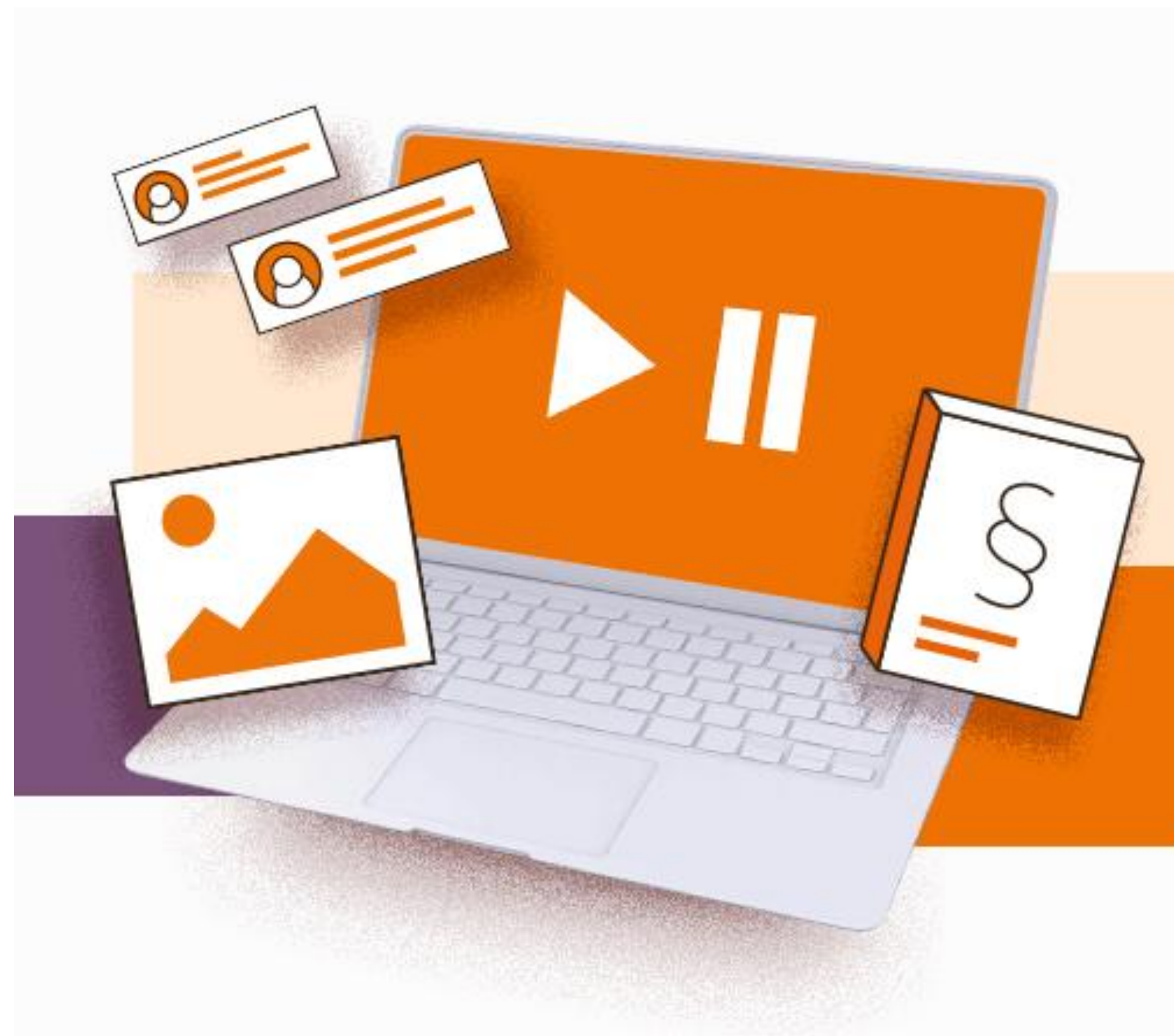
WEBINAR PROWADZI

Monika Trzcńska

Radca prawny z ponad 18-letnim doświadczeniem w zakresie prawnych aspektów tworzenia oraz funkcjonowania organizacji pozarządowych. Wieloletnia doradczyni prawna w warszawskim Ośrodku Wsparcia Ekonomii Społecznej oraz podmiotach z sektora prywatnego i publicznego, w szczególności instytutach badawczych i naukowych.

Doświadczona trenerka: ochrony danych osobowych, prawa pracy, działalności statutowej i gospodarczej organizacji pozarządowych.

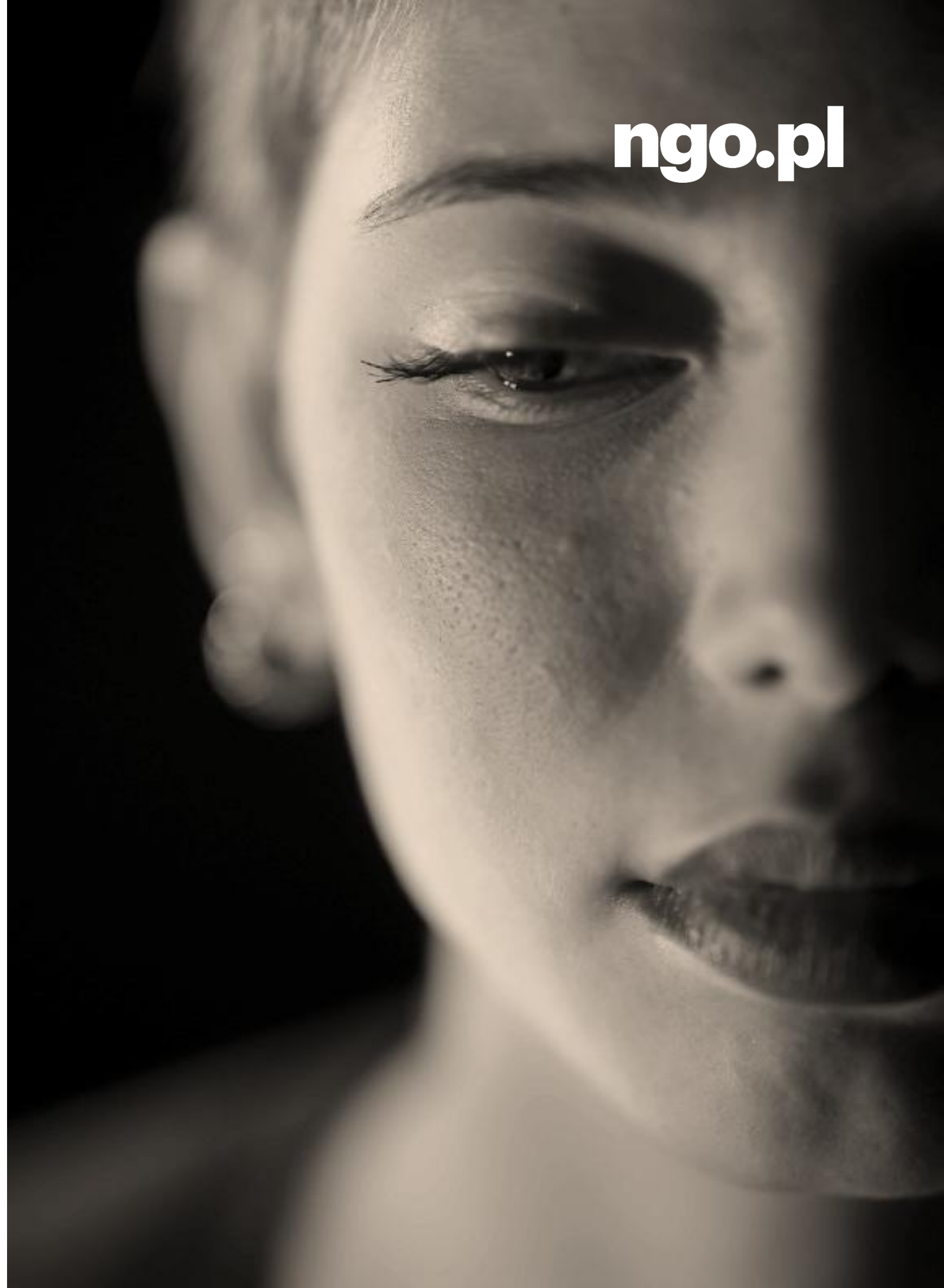
Plan spotkania

- 1 Czym jest wizerunek i kiedy jest chroniony.
- 2 Czym jest rozpowszechnianie wizerunku.
- 3 Jak przepisy chronią wizerunek.
- 4 Czy wizerunek to również dana osobowa i jakie są tego konsekwencje.
- 5 Jak powinna wyglądać zgoda na wykorzystanie wizerunku.
- 6 Publikacja wizerunku pracownika, pracowniczki.
- 7 Publikacja wizerunku osób uczestniczących w wydarzeniu.
- 8 Publikacja wizerunku dziecka.
- 9 Konsekwencje prawne naruszenia prawa do ochrony wizerunku.

Czym jest wizerunek i kiedy jest chroniony

Wizerunek

- różne cechy fizyczne człowieka tworzące jego wygląd, w tym zarówno twarz, jak i np. charakterystyczna sylwetka
- wizerunek jest utrwalony na nośniku materialnym
- w ramy wizerunku można włączyć również elementy dodatkowe wyglądu takie jak: ubiór, fryzura, okulary, tatuaż, czy charakterystyczny zawód (np. sportowiec)

Wizerunek

- **wizerunek pozwala zidentyfikować daną osobę i jest nośnikiem informacji o niej**
- wizerunek nie musi być rozpoznawalny dla wszystkich, wystarczy że np. dla najbliższego otoczenia

ngo.pl

Czym jest rozpowszechnianie wizerunku

Rozpowszechnianie wizerunku

- to różne formy jego publicznego udostępniania, które cechuje nieograniczony krąg odbiorców, np. w mediach społecznościowych, na stronie www, w reklamach, na plakatach, ulotkach
- to również jedna z operacji przetwarzania danych osobowych

ngo.pl

Jakie przepisy chronią wizerunek

Podstawy prawne

- ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych (art. 81)
- Kodeks cywilny (art. 23)
- rozporządzenie RODO
- Konstytucja (art. 47)

ngo.pl

Ustawa o prawie autorskim

Rozpowszechnianie wizerunku wymaga **zezwoleń** osoby na nim przedstawionej.

Zezwolenie nie jest wymagana jedynie w następujących przypadkach:

- osoby powszechnie znanej, jeżeli wizerunek wykonano w związku z pełnieniem przez nią funkcji publicznych, w szczególności politycznych, społecznych, zawodowych

Ustawa o prawie autorskim

Zezwolenie nie jest wymagane jedynie w następujących przypadkach cd.:

- osoby stanowiącej **jedynie szczegół całości** takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza
- w braku wyraźnego zastrzeżenia – jeżeli osoba **otrzymała umówioną zapłatę za pozowanie – model/modelka** (domniemanie)

Co, gdy zezwolenie zostało wycofane

- skutki wycofania wyłącznie na przyszłość
- nie można kwestionować rozpowszechniania przez wycofaniem zgody
- **ale:** należy usunąć ze strony internetowej lub mediów społecznościowych (rozpowszechnianie ma charakter trwały)
- nie ma obowiązku usuwania z wydrukowanego kalendarza, książki, plakatu czy ulotki

Zezwolenie w treści regulaminu Czy to dopuszczalne?

- **TAK** pod warunkiem, że spełnia wymogi dobrowolności, świadomości i możliwości wycofania
- jego warunki nie mogą w sposób nieproporcjonalny ograniczać prawa danej osoby do decydowania o swoim wizerunku
- zapisy regulaminu (umowy), które w sposób szeroki, niczym nieograniczony narzucają danej osobie wykorzystanie wizerunku bez wynagrodzenia mogą być uznane **za niedozwoloną klauzulę umowną**

**Czy wizerunek to również
dana osobowa i jakie są tego
konsekwencje**

Wizerunek jako dana osobowa

- co do zasady **TAK**
- dane osobowe oznaczają wszelkie informacje o **zidentyfikowanej** lub możliwej do **zidentyfikowania** osobie fizycznej

Możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora, np. imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy **lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających** fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby.

Przetwarzanie danych w postaci wizerunku

Jak przetwarzamy dane w postaci wizerunku?

Wszystkie operacje dokonywane na wizerunku – utrwalamy, przechowujemy, publikujemy, udostępniamy innym podmiotom, kasujemy, edytujemy.

W jakim celu przetwarzamy? Promocja działalności, cele: informacyjne, dokumentacyjne, rozliczeniowe, szkoleniowe, związane z zapewnieniem bezpieczeństwa.

ngo.pl

Przetwarzanie danych w postaci wizerunku

Czy na pewno przetwarzamy tylko wizerunek?

Komentarze, dodatkowe opisy, inne informacje o danej osobie np. o jej stanie zdrowia, poglądach politycznych czy seksualności.

ngo.pl

Czego wymaga przetwarzanie danych w postaci wizerunku

- ustalenie podstawy prawnej przetwarzania
- spełnienie obowiązku informacyjnego względem osoby, której wizerunek jest przetwarzany
- należyte zabezpieczenie danych w postaci wizerunku
- realizacji wszystkich innych obowiązków wynikających z RODO (m.in. realizacja praw osoby, której dane dotyczą)

Podstawa przetwarzania wizerunku zgodnie z RODO

- zgoda
- wykonanie umowy lub podjęcie działań przed jej zawarciem
- wypełnienie obowiązku prawnego,
- ochrona żywotnych interesów użytkownika
- wykonanie zadania realizowane w interesie publicznym
- prawnie uzasadnione interesy organizacji (administratora)

Uwaga

Pomimo braku konieczności uzyskania zezwolenia na rozpowszechnianie wizerunku zgodnie z art. 81 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, jeżeli uwidoczniona na zdjęciu osoba będzie możliwa do zidentyfikowania, będzie przedstawiona w sposób wyraźny (pomimo faktu pokazania jej w dużej grupie osób lub pomimo tego, że jest to osoba pełniąca funkcję publiczną), **wizerunek będzie stanowił daną osobową i niezbędne jest stosowanie regulacji dotyczących przetwarzania danych osobowych.**

Kiedy umowa

Kiedy jest to niezbędne do realizacji umowy, np. w przypadku:

- zobowiązania do wykonania sesji – model, który otrzymał zapłatę za udział w sesji zdjęciowej lub nagraniu kampanii społecznej przygotowanej przez organizację i publikowanej w internecie

Uzasadniony interes administratora

- do celów rozliczeń, np. grantu, dofinansowania
- do celów wewnętrznych
- osoba powszechnie znana
- osoba jako szczegół większej całości
- **zezwoleń na rozpowszechnianie wizerunku (?)**

Uwaga: dzieci!

Uzasadniony interes administratora

Skorzystanie z uzasadnionego interesu wymaga przeprowadzenia testu równowagi i uzyskania jego pozytywnego wyniku.

Test równowagi weryfikuje, czy interesy administratora nie naruszają nadrzędnych interesów lub podstawowych praw i wolności podmiotu danych.

Uzasadniony interes administratora

Test równowagi:

- interes
- niezbędność
- równowaga

Według niektórych opinii interes polega na chęci rozpowszechniania wizerunku, zgodnie z udzielonym zezwoleniem na rozpowszechnianie wizerunku i wynika z tego zezwolenia. Prawo i wolności są zabezpieczone przez wymóg uzyskania zezwolenia na rozpowszechnianie wizerunku.

Kiedy zgoda

- zawsze kiedy nie ma innej podstawy prawnej
- **zezwoleń na rozpowszechnianie wizerunku (?)**

Uwaga: Zgoda powinna być odrębna.
Nie może być częścią regulaminu.

ngo.pl

**Jak powinna wyglądać zgoda
na rozpowszechnianie
wizerunku**

Zgoda na rozpowszechnianie wizerunku powinna

- być dobrowolna
- być uzyskana przed publikacją
- być jak najbardziej precyzyjna i przejrzysta
- wskazywać cel wykorzystania wizerunku (np. promocja)
- wskazywać szczegółowy sposób wykorzystywania wizerunku np. publikacja na profilu w mediach społecznościowych (jeżeli różne formy warto umożliwić wybór)

Zgoda na rozpowszechnianie wizerunku powinna

- określać warunki wykorzystania wizerunku, np. zdjęcie będzie podpisane lub opatrzone komentarzem
- być napisana zrozumiałym językiem (zgodnie z RODO również językiem zrozumiałym dla dzieci)

Jak powinna wyglądać zgoda na rozpowszechnianie wizerunku

- może mieć dowolną formę, ale należy pamiętać o celach dowodowych (powinna być utrwalona, „ciężar dowodu” spoczywa na rozpowszechniającym)
- nie można zakazać wycofania zgody (w przypadku zezwolenia ewentualnie odpowiedzialność odszkodowawcza zapisana w umowie)
- powinna być wyrażona na rzecz konkretnej organizacji
- powinna dotyczyć oznaczonego czasu

Przykładowa zgoda

Ja, niżej podpisany/a [...] (imię i nazwisko), udzielam niniejszym zgody Stowarzyszeniu [...], z siedzibą w [...], adres [...], e-mail kontaktowy [...], (dalej: „Stowarzyszenie”) na rozpowszechnianie mojego wizerunku utrwalonego w formie fotografii wykonanych w dniu [...] podczas [...] (nazwa wydarzenia).

Zgoda obejmuje nieodpłatne, wielokrotne i nieograniczone terytorialnie rozpowszechnianie wizerunku wyłącznie w celach informacyjnych i promocyjnych, związanych z działalnością statutową Stowarzyszenia w kontekście ww. wydarzenia.

Zgoda obejmuje publikację zdjęć:

- na stronie internetowej Stowarzyszenia pod adresem [...]
- na oficjalnych profilach Stowarzyszenia w mediach społecznościowych (Facebook, Instagram, LinkedIn) – w formie postów i relacji z wydarzenia

Zdjęcia mogą być opatrzone krótkim komentarzem opisującym kontekst wydarzenia, bez ujawniania danych osobowych innych niż wizerunek.

Publikacja wizerunku pracownika, pracowniczki

Czy muszę mieć zgodę pracownika?

- co do zasady **TAK** (publikacja na stronie internetowej w zakładce „Zespół”, publikacja relacji w mediach społecznościowych, publikacja filmu promującego organizację, zdjęcie w stopce mailowej), chyba że zaistnieją wyjątki wynikające z ustawy o prawie autorskim
- zezwolenie może być umieszczone w umowie o pracę
- zezwolenie nie jest wymagane jeżeli wizerunek jest wykorzystywany do celów wewnętrznych, np. systemy komunikacyjne, identyfikatory (podstawa prawna: art. 6 ust. 1 lit f RODO)

**Publikacja wizerunku
osób uczestniczących
w wydarzeniu**

Wydarzenia

Czy muszę mieć zgodę?

NIE jeżeli korzystasz z wyjątków – szczególnie całości, osoba powszechnie znana

TAK pozostałe przypadki

Zezwolenie może być częścią regulaminu wydarzenia – akceptacja regulaminu przed wydarzeniem. Jeżeli zezwolenie jest częścią regulaminu – podstawa przetwarzania danych osobowych to art. 6 ust. 1 lit f RODO.

Niezbędne jest spełnienie obowiązku informacyjnego zgodnie z RODO.

Publikacja wizerunku dziecka

Dzieci

W przypadku dzieci zgodę wyrażają opiekunowie prawni/rodzice (do 18 roku życia).

W przypadku dzieci i młodzieży powinno się postugiwać wizerunkiem szczególnie ostrożnie i odpowiedzialnie (**rzeczywista potrzeba i adekwatność przetwarzania**).

W motywie 38 RODO podkreślono, że szczególnej ochrony danych osobowych wymagają dzieci, gdyż mogą one być mniej świadome ryzyka, konsekwencji, zabezpieczeń i praw przysługujących im w związku z przetwarzaniem danych osobowych.

Dzieci

W motywie 58 RODO znalazła się wytyczna nakazująca w przypadku przetwarzania danych dziecka stosowanie jasnych i prostych komunikatów, które umożliwiają bez trudu zrozumienie ich treści również przez dziecko.

Istotne znaczenie mają również przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (patrz art. 92, art. 95 §3 oraz art. 95 §4) oraz art. 12 ust. 1 Konwencji o prawach dziecka.

Dzieci

„Brak zgody na rozpowszechnianie wizerunku nie może wykluczyć dziecka z udziału np. w zawodach sportowych.”
(UODO)

„Umowy lub klauzule, które wymuszają zgodę na rozpowszechnianie wizerunku są niedozwolone i w efekcie bezskuteczne.”
(Biuro Rzecznika Praw Dziecka)

Wizerunek dziecka – czy wiem, jakie mogą być konsekwencje

- brak podmiotowego traktowania dziecka, czy pytać dziecko o zgodę?
- ograniczanie dziecku prawa do kształtowania własnej narracji
- internet ma długą pamięć – to, co dziś wydaje się chwilowe, jutro może krążyć bez końca – zdjęcia, nagrania mogą być wykorzystane przez każdego, utrata kontroli nad nimi
- cyberprzemoc i ryzyko wtórnego wykorzystania – hejt, kpiny, krzywdzące żarty

Wizerunek dziecka – czy wiem, jakie mogą być konsekwencje

- przestępstwa na tle seksualnym – pedofilia
- rozpowszechnianie informacji, które pozwalają poznać dziecko i jego codzienność
- czy wizerunek dziecka powinien być wykorzystywany w celach komercyjnych?

Odpowiedzialne publikowanie wizerunku dzieci to przejaw **szacunku wobec ich praw, podmiotowości i godności.**

ngo.pl

Co na to PUODO

- PUODO kładzie szczególny nacisk na ochronę danych osobowych dzieci
- szerokie działania edukacyjne
- zgodnie z planem kontroli sektorowych na 2025 rok – UODO rozpoczęło kontrolę administratorów, którzy przetwarzają dane osobowe dzieci – przetwarzanie wizerunku dzieci, gdy wymagana jest zgoda wyrażona przez rodziców lub opiekunów prawnych
- Prezes UODO nakazał usunięcie zdjęcia dziecka z konta radnego na FB, które było zrobione podczas publicznej imprezy charytatywnej (decyzja DS.523.5859.2023)

ngo.pl

Konsekwencje prawne naruszenia prawa do ochrony wizerunku

Konsekwencje naruszenia prawa do ochrony wizerunku

Roszczenia cywilnoprawne związane z naruszeniem dóbr osobistych (Kodeks Cywilny):

- zaprzestanie naruszenia (usunięcie zdjęcia z sieci)
- usunięcie jego skutków (np. złożenie przeprosin)
- zadośćuczynienie i naprawienie szkody

Odpowiedzialność wynikająca z RODO:

- administracyjna
- karna
- cywilna

Najczęstsze błędy i mity dotyczące wizerunku

- ✓ Wizerunek to tylko twarz – jeżeli jej nie widać nie ma ochrony prawnej **NIE**
- ✓ Wizerunek pracownika można publikować bez zgody, skoro jest zatrudniony **NIE**
- ✓ Zgoda na udział w wydarzeniu oznacza zgodę na publikację wizerunku **NIE**
- ✓ Skoro udzieliłaś zgody na rozpowszechnienie wizerunku nie możesz jej już cofnąć **NIE**
- ✓ Jeśli zdjęcie przedstawia tłum to nigdy nie trzeba pytać o zgodę **NIE**

Polecamy poradnik o RODO

PORADNIK OBOWIĄZKI I ZASADY DZIAŁANIA

Ochrona danych osobowych w organizacji pozarządowej

Obowiązki stowarzyszeń i fundacji.
Gotowe rozwiązania – przykłady
i wzory dokumentów

Kup poradnik

ngo.pl

Miejsce przyjazne Twojej organizacji. Bądź na bieżąco,
korzystaj codziennie! **Czytaj, informuj, zapraszaj!**

edu.ngo.pl

**Pomogliśmy tysiącom organizacji.
Pomożemy i Tobie!**

Kursy, poradniki, wzory dokumentów

Sprawdź!